

NOVIČKA

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od *Dr. Janeza Bleiweisa.*

Tečaj VII.

V sredo 3. prosenca (Januarija) 1849.

List 1.

Opomín bravcam zastran Novičniga pravopisa.

Novim prejemnikom Novic branje polajšati, ki še morebiti sedanjiga slovenskiga pisanja ne poznajo, povémo: de ta pravopis, v katerim se zdej večidel vse bukve in vsi časopisi natiskujejo, se od nekdanjiga stariga le v naslednjih 6 čerkah loči:

Sedajni **e** se bere kakor poprejšni **z**, postavimo: *cerkev.*
Sedajni **č** se bere kakor poprejšni **zh**, postavimo: *čep.*
Sedajni **s** se bere kakor poprejšni **f**, postavimo: *sadje.*
Sedajni **š** se bere kakor poprejšni **fh**, postavimo: *štor.*
Sedajni **z** se bere kakor poprejšni **s**, postavimo: *znan.*
Sedajni **ž** se bere kakor poprejšni **sh**, postavimo: *žaba.*

Sicer se pa bere vse kakor v starim. Tode tistim, ki le nemško brati znajo, se mora še posebej opomniti, de ne smejo misliti, de že znajo slovensko brati, ako nemško znajo: vsak jezik se mora človek učiti, če ga hoče brati in razumeti. Zató so slovnice ali gramatike, katerih imamo zdej že na cente. — Tudi gospodje in gospé iz mest in tergov! nikar prehitro ne zabavljajte, ako na kako sebi neznanu besedo zadenéte, in ne recíte berž: „to ni po krajnsko“. Je. je po slovensko, tode čisto je nemške soderge, ktere se moramo ogibati, kolikor je moč, ako hočemo, de bomo očistili lepi slovenski jezik, in mu tisto veljavnost pridobili, ktero zasluži in ktero zadobiti mora.

Vredništvo.

Vošila Novíc.

Dobro vselej mé Novice
Vam, Slovenci! smo vošile,
Vam že véasi z novim létam
Serčne želje oznanile;

Čas pa dalje tēče
V morje véčnosti nezmérne,
Z njim tekó vošila naše
Kolotéku časa vmérne.

Zdaj tedaj posluh nastá'v'te,
De željé vam in naméne,
Ktere misel snuje, mélje,
Naše serce razodéne:

Vóšimo, naj vsi naródi
So zvesti Bogú, cesarju;
Vsak' mu 'z »Božje«, ne 'z človeške
»Mílosti« je moč vladárju.

Vóš'mo, naj bi mat' Slovénja
Svoje otróke srečno zbrala;
Naj bi v maternim naročji
Svéto véro obvarvála.

Naj, ko čelce v mladim rôju,
Sát olíke čédno snuje,
Naj nikar, ko zlobni bési,
Čez Bogá se ne vzdiguje.

Vóš'mo, naj ni zbor poslancov
Ličen puhlim' ropotížu,
Naj se vstava skoro zdela
Módra v Marskim Kromorížu.

Naj njé sad zares osrécíl
Bi Avstrijane, in omikal,
Božjih práv se ne dotikal,
In ne bégal katolikov.

De bo sonce deržavljánam
Sjalo rés svobode nove,
Naj dá strah in kazin zlobi,
Hudodelstvu rezne okóve.

Kdor hudóbi snáme spóne,
Dobriga ne čini ploda,
On poštene va-nje kuje:
To pakléna je svoboda!

Vóšimo, naj zbor naravnost
Cversto hódi pot pravice,
Naj spoštuje lastovíno,
Naj zaverže sléd lisíce.

Vóš'mo še, de bi poslanci
Nikdar sebe ne iskali,
Scer bi sebe, dom, resnico
Zlobno in sramótno zdali.

Vóš'mo, naj bi zbor slovenski
Krepko svoj namén ohranil,
Véro, národnost, cesárja
Vsako uro moško branil.

Naj skerbí, de zdrave hrane
Najdla naša bo Modríca,
Burke tuje in neslane
Ne gerdé naj njen'ga lica!

Vóš'mo, naj bi pisarija
Dobra dobro se zorila;
Hudovoljnim mažamúham
Tinta vsa se posušila.

Vóšimo, naj bi učeni
Mnogo dobriga pisali,
Góri, dóli, lés v Ljubljano
Nam Novicam pošiljali.

Vóšimo, naj vsikdar šola
S cerkvíjo se sporavnava,
Šicer hosta brez prenéha
Šole in šola pataglava.

Vóšimo, naj Bog obvarje
Nas bolezní, ure hude;
Dobra létina poplača
Kmétu séme naj in trude.

Vóšimo, naj mir se verne,
Lah spozná cesarske prave,
Némeec naj pustí Slovéne,
Madžar ne vzdiguje glave.

Vóšimo, naj pobratenje
V čistih se naménih širi,
Zlógá med naródi vláda,
Vse naj duh ljubezni vmiri.

Jeran.